

DE OOSTENRIJKSE TIJD

1713-1792

A.-DE OOSTENRIJKSE NEDERLANDEN 1713 - 1740

De Zuidelijke Nederlanden waren nu in Habsburgse handen en de eerste gouverneur-generaal, prins Eugenius van Savoye (1713-1725) (01), weerhouden door de oorlog tegen de Turken, kwam nimmer zijn ambt ter plaatse waarnemen. Hij werd steeds vervangen door de Oostenrijkse gevolmachtigde minister Hercule de Turinetti, markies van Prié (02). Diens zoon, Jean-Antoine de Turinetti (03), markies van Pancalier, werd door zijn huwelijk met gravin Maria-Victoria van Voort, weduwe van graaf Antoine-Egide de Tollet, heer van Brustem tussen 1717 en 1733.

De Drie Staten te Luik voerden nu een meer nationale politiek, wat leidde tot de aanleg van verkeerswegen, met o.a. de steenweg Luik-St-Truiden in 1713. Er kwam een rechtvaardiger bunderbelasting, die verzet uitlokte van kloosters en geestelijken, die evenals de adel liever bleven rentenieren van de opbrengst van hun uitgebreid grondbezit. De ambachten waren wat ouderwets geworden. Ze werden nu broederschappen of confreries. Elke gelegenheid werd door de arbeiders gebruikt om het bedrijf te sluiten en feest te vieren: kerkelijke feestdagen, huwelijken, overlijdens en processies.

Jozef-Clemens van Beieren werd na zijn dood in 1723 vervangen door Joris-Lodewijk van Bergen (1724-1743), die zijn bezittingen aan de armen van Luik vermaakte. Maar deze prinsen moesten ook lijdzaam toekijken dat vreemde strijdkrachten weer jarenlang door hun land zwierven.

Op 20 juli 1736 had pastoor Leonard de Hubens klachten over de inkwartiering te Brustem. Omstreeks die datum werd het dorp bezocht door twee compagnies Portugezen. De '*majeur*' Hendrik Sweldens had het nieuwe huis van de pastoor aangeduid als verblijfplaats voor kapitein de Tassin en zijn twee luitenanten. Maar het bleef niet bij deze drie personen, want ze brachten ook hun bagage, hun knechten en hun paarden mee. Daarbij hadden de militairen twee tonnen bier gedronken en de officieren ontdekten in de pastorie de wijnkelder van de pastoor. De parochieherder was zeer verbolgen omdat een inkwartiering bij een geestelijke in de laatste dertig jaar niet meer gebeurd was te Brustem. In zijn brief van 09 aug. 1736 schreef het hoofd van de parochie dat er in Brustem 80 huizen waren en dat zo een overrompeling van hem en zijn knecht te veel eisten.

B.-DE OOSTENRIJKSE SUCCESSIEOORLOG 1741 - 1748

De keizer van Oostenrijk, Karel VI, overleed op 20 okt. 1740. Maria-Theresia, zijn dochter, volgde hem op, maar moest zich hiervoor verdedigen.

Jan-Theodoor van Beieren (1744-1763), reeds titularis van drie bisdommen en tevens kardinaal, kwam op de bisschopszetel van Luik. Deze baantjesjager schafte 23 geboden feestdagen af om de werkloosheid te bekampen. Als zijn tijdelijke vervanger te Luik stelde hij de graaf van Horion aan. Op 08 juli 1744 gaf de prins-bisschop aan het infanterieregiment van Snussart en aan twee eskadrons van Sandouville, op weg van Maastricht naar de Oostenrijkse Nederlanden om één nacht te logeren mits betaling in de dorpen Rijkel, Brustem en Ordingen (04).

Alleen reeds de beslissing om in een dorp te overnachten, kon op bitter onheil uitdraaien voor de lokale bevolking. De militairen werden bij het einde van hun dagmars bij de boeren ingekwartierd ofwel richtten zij een legerkamp op dat enkele hectaren besloeg. Wanneer het voedsel voor de paarden opgebruikt was, de omgeving vertrappeld en bezaaid met afval en vuil en tot een ruïne herschapen, werd het kamp opgebroken en de mars verdergezet.

In 1745 zond Lodewijk XV van Frankrijk een machtig leger naar de Nederlanden onder bevel van de gekende veldheer graaf van Saxen. De Bondgenoten (Oostenrijkers, Hollanders en Engelsen) verdedigden Doornik, maar gans het Vlaamse land werd ingenomen zonder wapenfeiten. De Franse troepen leefden royaal op kosten van onze voorouders. Te Luik werd door de Bondgenoten een nieuw leger verzameld. Op 11 okt. 1746 werden ze voor de tweede maal verslagen en trokken zich terug in Maastricht. In juli 1747 wist de Franse legergeneraal zijn tegenstanders uit de vesting te lokken en leverde hij slag in de velden van Laffelt bij Tongeren. Voor de derde maal moesten de verenigde legers de vlucht nemen. Gans Haspengouw leed onder deze bezetting en dit veroorzaakte veel armoede. In 1747 en 1748 was het de gewoonte van de burgemeesters om de soldaten te verdelen tussen de verschillende woningen. De dorpingen hoopten op betaling en de burgemeesters stelden daarvoor een lange lijst op van de inkwartieringen. Meestal ging het maar om één of twee soldaten, maar dan wel voor een periode die varieerde van 14 tot 70 dagen. We troffen in deze lijst o.a. de namen aan van: weduwe Swartenbroek (05), Jan Lox (06), Marten Delef (07), Jan Moriens (08), Arnold Steukers (09), Lois Lox (10), Pieter Daenen (11), Jossen Ledoux (12), Jan Lambaers (13), Jan Robijns (14), Henderick Bormans (15), Otto Engelbos (16), Bernaer Bonnen (17), Willem Claes (18), Carolus Claes (19), Pieter Timmermans (20), Pieter Sweldens den alden (21), Gilis Steukers (22), Machiel Motmans (23), Nicolas Tesseur (24), Laurens Strauven (25), Pieter Sproelaens de jonge (26), enz.

Het verdrag van Aken op 18 okt. 1748 stelde een einde aan de Oostenrijkse Successieoorlog.

C.-DE OOSTENRIJKSE NEDERLANDEN 1749 - 1792

Niet Maria-Theresia, maar haar echtgenoot Franz-Stephan werd keizer. Na zijn dood volgde de oudste zoon Jozef hem in 1765 op als keizer en in datzelfde jaar stelde men hem aan als mederegent van zijn moeder.

Karel-Nicolas d'Oultremont (1763-1772) zat ondertussen na een woelige vergadering in april 1763 en veel dreigementen op de bisschopszetel te Luik. Na hem kwam in januari 1772 Frans-Karel de Velbrück (1772-1784), een beschermer van wetenschap en kunsten. In Heks bouwde hij zich een groot jachtpaviljoen en hij was voorstaander van de vrijheid, de gelijkheid en de rechten van de mens, meer prins dan bisschop, een schoonbroer van de graaf van Horion en naar men zei een vrijmetselaar.

Niet alleen hadden onze voorouders last van vreemde krijgers, maar ook tussen de Lonenaars waren er boosdoeners, die hun medeburgers brandbrieven stuurden en daarna de winningen plunderden, geld afpersten en soms het huis in brand staken. Ze ondertekenden hun geschriften met een bok. Tussen 1750 en 1794 werden heelwat '*Bokkenrijders*' terechtgesteld. Het waren vulgair bandieten, maar wel een beetje gedwongen door armoede en ellende, die zich meestal keerden tegen de machtige clerus en de verfranste hogere kringen. Sommige deugnieten, waaronder Franciscus Martens en Jean-Baptiste Petit, beter gekend als Suske de Poup en het Voorvelleke (27), vergaderden 's nachts met hun aanhangers in de oude versterking van Brustem, die bestond uit een hoop puin en twee torens, de ene vierkant, de andere achthoekig. Het geheel was overwoekerd met struiken en bomen en omringd door een brede gracht. Niemand waagde zich hier in de duisternis.

In 1769 ontvreemden dieven de gouden en zilveren kostbaarheden uit de Eucheriuskapel (28), waartoe zij zich toegang verschaft hadden langs een raam. In '*De Oude Piepel*' werd brand gesticht en bij pachter Jan Robijns op Bruksken legde men in 1785 twee brandbrieven bij de poort.

Na de dood van zijn moeder op 29 nov. 1780, werd Jozef II haar opvolger. Constanstijn-Frans van Hoensbroeck (1784-1792) in 1784 tot prins-bisschop verkozen, zag door de Fransgezindheid van de Luikse bevolking een culturele wisselwerking op gang komen. Er ontstond een intellectuele revolutie die de sociale voorafging. In juli 1789 kwam het volk van Parijs in opstand tegen zijn koning. In augustus 1789 barstte te Luik de volksrevolutie uit. De woede richtte zich vooral tegen de aristocratisch getinte machthebbers. Als grieven waren er: de voorrechten van kas- teelheren en grote grondeigenaars, de herendiensten, de jacht, het houden van schapen en duiven. De prins-bisschop vluchtte naar Trier.

De Luikse omwenteling die slechts duurde van 1789 tot 1790 was nochtans vooruitstrevend van aard. Burgers vanaf de leeftijd van 25 jaar kregen stemrecht, maar gekoppeld aan een cijns van drie gulden. Hoewel de cijnsdrempel laag was, bleef hij toch nog te hoog voor de meeste loonarbeiders. Ook in Brabant brak een opstand uit.

Bij de oorlogsverrichtingen tussen de Oostenrijkers en de Brabantse revolutionairen in november 1789, kwamen de keizerlijke troepen te Brustem logeren. De mensen, die hen niet konden geven wat ze verlangden werden mishandeld (29).

Jozef II overleed op 20 febr. 1790. Zijn broer Leopold II volgde hem op en beloofde amnestie. Hij herstelde de orde in het prinsbisdom, maar de opstandige Luikenaars kwamen op Pinksterdag 1790 naar Sint-Truiden. Deze stad, die zich niet van de Partij van de Prins wou afscheiden, werd ingenomen en verwoest. Op 09 jan. 1791 werd Luik onderworpen. Enkele dagen later overspoelden de Oostenrijkse infanteristen en Hongaarse dragonders het Land van Luik. Een maand later, 13 februari 1791, deed prins-bisschop Constantijn-Frans weer zijn intrede te Luik (30). De restauratie van het oude regime begroette de bevolking als een bevrijding en dit werd op 20 febr. 1791 te Sint-Truiden luisterrijk gevierd (31). Het was een triomf zowel voor de prins als voor de abt. Maar stilaan kwam men in het graafschap Loon vrij algemeen tegen het regerend gezag in verzet.

Op 01 maart 1792 stierf keizer Leopold II en werd opgevolgd door zijn zoon Frans II, °1768-+1835. Hoensbroeck stierf op 04 juni 1792 en het kapittel verkoos zijn neef François-Antoine de Méan op 16 aug. 1792 tot prins-bisschop. Het was echter te laat om het roer te kunnen omgooien. Het revolutionaire Franse leger behaalde de overwinning te Jemappes op 06 nov. 1792. Twee weken later was het keizerlijk leger reeds verdreven tot Brustem. Op 22 nov. 1792 sloegen ze hun legerkamp op langs de 'Nieuwe Katsei' in het Singelveld. Het was reeds volop herfst en de soldaten vielen de Brustemse huizen binnen en aten alles op wat ze vonden. Hooi, stro en haver werd van de zolders gehaald en meegenomen. Toen ze twee dagen later vertrokken, eisten ze karren, wagens en paarden op.

De dag nadien stonden de Fransen reeds in het dorp. Ze plun- derden opnieuw de huizen en namen de overige voertuigen en paarden mee. Nochtans werden de dorpslieden nu vergoed en ze werden minder brutaal behandeld.

Prins-bisschop de Méan, de Luikse geestelijkheid en veel aristocraten maakten zich uit de voeten. Ook Willem de Stappers, heer van Brustem, zocht zijn heil in de vlucht en belandde in Maastricht, waar hij enkele dagen later overleed op 05 dec. 1792 en in de kerk begraven werd, waar zijn zoon kanunnik was.

Twee lange maanden bleef er een Franse bezetting aanwezig in het dorp. Het was koud en ijzige sneeuwbuien maakten de wegen onbegaanbaar. Op 06 maart 1793 trokken de 'sansculotten' weg en Brustem werd weer uitgeperst lijk een citroen. Op de dijk naast de burcht stonden kanonnen opgesteld en iedereen dacht dat er een confrontatie tussen de legers zou plaatsgrijpen. Maar in de nacht van 09 maart vertrokken ze met stille trom, richting Tienen. 's Anderendaags in de vroege morgen waren de keizerlijke troepen reeds aanwezig in de straten. Daar er niets meer te plunderen viel, werden vijf huzaren naar Jeuk gestuurd om er hooi en haver te halen voor de paarden. Alle boeren tussen 15 en 70 jaar werden opgeëist om de doden te begraven en de Luikersteenweg berijdbaar te houden. Er werd nadien te Dormaal en Orsmaal gevochten. Dit treffen werd

bekend als de tweede slag van Neerwinden op 18 maart 1793, juist honderd jaar na de eerste veldslag aldaar (32). Nu wonnen de Oostenrijkers onder leiding van veldmaarschalk Frédéric-Josias van Coburg, grootoom van de latere koning Leopold I. Ook aartshertog Karel, de derde zoon van keizer Leopold II, die gouverneur-generaal in de Nederlanden werd, nam aan het gevecht deel. De Franse generaal Dumouriez liep op 04 april 1793 over naar de vijand. Er sneuvelden 6.000 soldaten.

De vroegere toestanden werden hersteld. De prins-bisschop beloofde amnestie maar het liep uit op strenge vervolgingen van alle verdachte personen met baldadigheden en roof. Na 18 maart 1793 bleven Oostenrijkse legereenheden maandenlang in de omgeving. De Fransen legden zich niet neer bij deze nederlaag en in februari 1794 begonnen ze een nieuwe invasie. De Oostenrijkers werden nu verslagen te Fleurus op 26 juni 1794 en ze lieten de Nederlanden en het prinsbisdom Luik in handen van de Fransen achter. Brustem ging samen met het graafschap Loon over in het departement van Nedermaas met Maastricht als hoofdplaats.

IV.D.2. **De Oostenrijkse tijd (1713-1792)** Bronnen.

- 01.-Prins Eugenius van Savoye, °1663-+1736.
-landvoogd der Oostenrijkse Nederlanden van 1713 tot 1725.
- 02.-Hercule-Joseph de Turinetti, markies van Prié, °Piémont 1658-+Wenen 12.01.1726. Oostenrijks staatsman, 'grote' van Spanje, raadsheer van keizer Karel VI. Hij vertegenwoordigde prins Eugenius als gevolmachtigd minister., en was gehuwd met Diane de Salusses.
- 03.-Jean-Antoine de Turinetti, markies van Pancalier en vanaf 1726 markies van Prié, was kamerheer van Zijne Keizerlijke en Katholieke Majesteit, luitenant-generaal en kolonel van een infanterieregiment in dienst van Zijne keizerlijke Majesteit in de Nederlanden en diens ambassadeur in Zwitserland.
- 04.-R.A.H.-Gemeente Brustem nr.96.
- 05.-De weduwe Swartenbroeckx was denkkelijk Anna Vijgen, +02.05.1758, gehuwd met Walter Swartenbroeckx.
- 06.-Lox of Loix Jan.- Br.°30.07.1706.
-z.v. Lowies sr.Loix, +09.04.1737 en Gertrudis Vanleeuw.
-huwde op 03.08.1738 met Catharina Boling, °Br.1698.
-vader van Egide °07.06.1741 en Anna-Catharina, °30.01.1743
-woonde in de nabijheid van het kasteel en labeurde 5 bonders grond met 1 paard.
- 07.-Delef of De la Haije Marten was gezinshoofd in 1738.
- 08.-Moriens of Moria Jan.- Br.°1717-+26.12.1791 (74j).
-z.v. Jan Moriens.
-huwde op 03.03.1737 met Barbara Adjutant, +30.04.1767.
-vader van:
-Gerard, °27.01.1738-+1824 (86j) (x 24.05.1769 Catharina Peksters, °Zep.1733-+Br.1804 (71j)).
-Maria-Elisabeth, °Br.1741-+26.09.1808 (67j).
-Egide, Br.°11.10.1743-+04.12.1829 (86j) (x 07.01.1772 Catharina Waernis, °Rummen-+Br.1814, d.v. Tilman Waernis en Marguerite Slotmaekers; xx 14.07.1814 Maria-Johanna Briers, Br.°1787-+1829 (42j), d.v. Jacques Briers en Maria Steuckers).
-Johanna, °1745, (x 20.08.1769 Willem Loix, Br.°1733-+1816, z.v. Ludovicus Loix en Christine Lavé).
-Anna-Catharina, °Br. 11.05.1748.
-Joannis, Br.°04.12.1750-+21.08.1781 (31j) (x 03.06.1779 Maria Lammens, Br.°07.11.1744-+30.09.1780 (36j), d.v. Go-defroid Lammens en Catharina Schoofs).
-burgem.:1747, 1757, 1759-1762; kerkm.:1758-1785.
-deken St-Jorisgilde: 1759,1775-76; woonde op Kapelhof.
- 09.-Steuckers Arnold.- Br.°11.04.1694.
-z.v. Pasman Steuckers en Catharina Van Simpsen.
-echtgv.Maria Roey en op 26.10.1755 van Elisabeth Claes, °1713.
-woonde naast het '*Saphof aen de Bellinckstraet, over de nieuwen cassyde naer luyck*' en was herbergier.
-burgemeester in 1733, 1742-1745, 1749.
- 10.-Lox Lois (Lodewijk) jr.- Br.°02.04.1725-+28.12.1793 (68j).

- z.v. Andries 1 Loix, +1742 en Agnes Robaer, +1740.
- huwde op 03.05.1750 met Margaretha Vande Velde.
- vader van:
  - Godefroid, Br.°07.11.1751-+02.08.1825 (74j) (x 03.06.1779 Johanna-Gertrude Lammens, Br.°1750-+1785 (35j), d.v.Godefroid Lammens en Catharina Schoofs; xx Anna-Catharina Manshoven, °1755-+1815 (60j) d.v.Jean Manshoven en Gertrude Beerdens).
  - Joannes-Ludovicus, Br.°01.09.1755(87j) (broeder Antonius).
  - burgemeester in 1770; landbouwer in de Kogelsteeg..
  - deken St-Jorisgilde 1770 en bestuurslid O.L.V.-gilde 1770
- 11.-Daenen Pieter.- Br.°1723.
  - huwde op 02.06.1745 met Elisabeth Renaerts,°1719.
  - vader van:
    - Henricus, °1739; Martinus, °1741; Joanna, °1744; Anna-Elisabeth, °25.09.1745; Petrus, °29.11.1749 (x Anna-Cath. Gemis); Nicolaus, °18.03.1753 (x Maria-Catharina Milissen); Anna-Catharina, °23.10.1755; Maria-Gertrude, °22.06.1760.
    - herberg op Nerum.
- 12.-Ledoux Jossen of Joseph.- °1703.
  - gehuwd met Barbara Klercks, °1701; werkmán op Nerum.
- 13.-Lambaers of Labaers Jan.- °1733.
  - woonde met zijn moeder Anna-Maria Zipers, °1697, en zijn zuster Maria-Catharina, °1729, landbouwer op Nerum.
- 14.-Robijns Jan.- Br.°1703-+17.04.1782 (79j).
  - z.v. Martinus Robijns, (alfaris sedert 1726 v.St-Joris).
  - huwde met Elisabeth Rega, °1700.
  - vader van:
    - Jan, °23.01.1729; Maria-Catharina, °08.01.1731; Henri, °06.02.1733; Godefroid, °22.10.1734; Martinus, °21.08.1737.
    - burgemeester 1725, 1743, 1744, 1757-58.
    - landbouwer Romeinseweg naast de Melsterbeek.
- 15.-Bormans Henderick.- Br.+06.08.1795.
  - huwde met Elisabeth Peeters, °1717-+17.02.1803, weefster.
  - landbouwer Romeinseweg naast de Melsterbeek op Brukske.
- 16.-Engelbos Otto.- Br.+1770.
  - z.v. Rene Engelbos.
  - huwde op 11.11.1725 met Maria Joris, +1739, en op 12.04.1742 met Anna-Maria Adjudant.
  - vader van:
    - Arnold, °30.11.1726, (x Maria Vanbrabant); Joannis-Leon, °16.12.1727; Joannis-Bernaert, °01.07.1729, (x Maria-Cath. Bourdoux); Bernaert, °01.06.1732; Elisabeth, °10.05.1733; Christophorus, °05.08.1734, (x Maria-Elisabeth Corthouts); Ida-Johanna, °12.09.1736; Anna, 07.02.1738; Anna-Maria, °1743; Renerus, °1745 en Gullielmus, °1753.
    - burgemeester in 1732, 1733 en 1737.
    - verschillende malen deken St-Jorisgilde: 1727 en 1768.
    - woonde op Lichtenberg.
- 17.-Bonnen of Boonen Bernaer.- +05.01.1750.
  - huwde op 30.07.1723 met Gertrude Teuwis.

- vader van:
  - Gerard, °06.03.1727-+1799, (x Elisabeth Daenen, °1722); Joannis, °03.03.1729; Godefroid, °19.10.1730; Ludovicus, °02.03.1733; Joannis, °28.06.1735; Anna-Gertrudis, °03.01.1738; Bernard, °05.01.1739 en Paulus, °22.08.1742.
  - woonde op Lichtenberg.
- 18.-Claes Willem.- °1698-+06.05.1776 (78j).
  - z.v. Carel Claes, °02.11.1689, en Elisabeth Vuyghen.
  - huwde met Anna Ceulers, °1699.
  - vader van:
    - Anna-Maria, °21.01.1737, (x 06.09.1758 Joannes Vijgen).
    - Martinus, °05.09.1739.
    - burgemeester 1746; herbergier in 1763.
- 19.-Claes Carolus.- °02.11.1689.
  - z.v. Joannis Claes en Anna Vijgen.
  - huwde met Elisabeth Vuyghen.
  - vader van:
    - Elisabeth, °09.09.1713; Martinus, °25.10.1716; Maria-Catharina, °23.02.1723; Joes, °09.02.1722; Anna, °09.02.1722 en Arnold, Br.°14.05.1727.
- 20.-Timmermans Pieter.- +22.01.1749.
  - huwde met Marguerite Vande Velde, +18.03.1777.
  - vader van: Anne-Marguerite, Br.°1749-+24.05.1809, ongeh.
- 21.-Sweldens Petrus.- Br.°09.11.1675-+31.03.1756 (81j).
  - z.v. Paulus Sweldens en Maria Van Aken.
  - huwde op 19.04.1700 met Agnes Renaerts.
  - vader van:
    - Paulus-Martinus, Br.°22.02.1701-+20.12.1760 (59j) (x 27.01.1724 Catharina Vijgen, +Br.25.02.1789), herbergier in 'Rasop' in 1738.
    - Maria, Br.°04.06.1706, (x Gilis Coelmont, °1705-+1777).
    - Agnes, Br.°01.06.1708, (x Egide Steuckers).
    - Egidius, Br.°05.05.1711.
    - Deodatus, Br.°25.12.1712.
    - Joannis-Frans, Br.°03.03.1715.
    - Petrus jr. Br.°20.11.1718 (x 29.04.1742 Margaretha Roesen, °1715-+Br.23.01.1781).
    - burgem.: 1715, 1717, 1727-28; armen- en kerkm.: 1701-04.
    - deken St-Jorisgilde 1726; momber O.L.V.-gilde 1729.
    - landbouwer in 1722 met 15,17 ha.
- 22.-Steuckers Gilis junior.- Br.°01.03.1712-+29.09.1794 (82j).
  - z.v. Gilis Steuckers senior en Gertrudis Claes.
  - huwde met Maria Prenau, +Br.29.09.1794.
  - vader van:
    - Gertrude, Br.°10.11.1749-+ST.13.10.1834, (x 1783 Daniel Briers, +ST.1811; xx 1815 Joseph Libens).
    - Egidius, Br.°1753; Joanna-Maria, Br.°1757-+06.01.1824 en Maria-Agnes, Br.°1760.
    - burgemeester in 1746-47 en 1749; deken St-Jorisgilde 1760.
    - landbouwer op het Bovendorp.
- 23.-Motmans Machiel.- +21.04.1753.
  - burgemeester in 1748.

- 24.-Tesseur Nicolas.-
 -z.v. Jacobus Tesseur.
 -huwde op 25.07.1746 met Agnes Vande Velde.
 -vader van:
 -Jacobus, °22.04.1747; Joannes-Ludovicus, °09.11.1750; Willem, °04.03.1753 (molenaar x Maria-Anna Steuckers, °Br.1756, d.v. Egide Steuckers en Maria Milissen)
 -Ludovicus, Br.°19.08.1755 en Andreas, Br.°11.04.1758.
- 25.-Strauven Laurens.- Br.°1718.
 -huwde met Anna-Gertrudis Daenen, °1728.
 -vader van:
 -Joseph, Br.°29.09.1745-+04.02.1833 (x Maria Houbaer, xx 28.09.1819 Aleydis Dignef, °Aalst 1773-+05.02.1848).
 -Henri, Br.°1749-+06.11.1817, (x Barbara Moyaerts).
 -Joseph, Br.°1752; Laurent, Br.°1756 en Anna-Maria, Br.°1762
 -werkman in het onderste dorp.
- 26.-Sproelaens Pieter de jonge.-
 -waarschijnlijk z.v. Guiliam Sproelants en Agnes Pallen.
- 27.-Franciscus Martens woonde achter de St-Gangulfuskerk te St-Truiden, in de 'Hel'. Zijn bijnaam kwam door zijn tweede echtgenote, die maar '*en poep van en vrou*' was. Zij stierf tijdens een boetebedevaart naar St-Jacob in Compostella (Spanje) die ze samen moesten ondernemen.
 -Jean-Baptiste Petit, een Franse deserteur, die steeds een lederen voorschoot droeg om potten en pannen te lappen. Hij kreeg daardoor de bijnaam '*Voorvellinge*'.
 -Ze stierven samen op de brandstapel aan '*het Gebrand Lindeken*' op de Zepperenweg te St-Truiden. Er staat een gedenksteen: '*1784. Op 8 October werden alhier levendig verbrand de genaamden Suske de Poup en het Voorvellinge*'.
- 28.-J.Michiels.-'De bokkerijders te Wellen', blz.26.
- 29.-Kamiel Stevaux.-'Tweede kroniek van Brustem', in OLVL., 1957 blz.108.
- 30.-A.Le Roy.-'Biographie Nationale', deel 9, 1886-1887, kol. 419-423.
- 31.-Kamiel Stevaux.-'J.J. Van den Elsken' in Historische Bijdragen-Geschiedkundige Kring St-Truiden, 1980, blz. 217.
- 32.-In de velden van Neerwinden staat een kapel in het midden van de velden als herinnering.